

Xilaskar Ay

(İlknur Salamova)

- Burada əyləşə bilərəm?
- Əlbəttə, əyləşin! Məndən icazə almağınıza ehtiyac yoxdur.
- Ay necə də möhtəşəm görünür.
- Hə, mən də bayaqdan ona baxıram. Daha öncə bu qədər böyük bədirlənmiş Ay gördüyümü xatırlamıram. Bu arada siz üşümürsünüz ki? Bəlkə pencəyimi sizə verim ?
- Yox, çox sağ olun. Ehtiyac yoxdur. Üşümürəm, sadəcə biraz narahatam. Bu süni işıqlar, yüksək binalar Aydan zövq almağa mane olur. Deyirəm bəlkə hündür bir yerə çıxmaq. Məsələn, qarşımızdakı binaya.
- Əslində mən də elə bu haqda düşünürdüm.
- Bilirəm.
- Necə? Nə dediniz?
- Gəlin! Sualları orada verərsiniz.

- Burada mənzərə daha yaxşıdır, elə deyil?
- Söz ola bilməz. Bina isə düşündüyümdən daha hündür imiş. Görəsən, buradan aşağı tullansam, nə olar?
- Əvvəlcə qorxudan ürəyiniz partlayacaq həddə çatır. Sonra uçmağın necə bir hiss olduğunu dadarsınız. Yerə çaxılanda isə... Nə isə. Təbii ki, bütün bunlar bir neçə saniyə ərzində baş verir ancaq bildiyim qədər ilə, o an zaman qavramı başqa cür işləyir.
- Necə də gözəl təsvir elədiniz.
- İstəsəniz, bu barədə statistikalarla da danışa bilərəm.
- Buyurun.
- İntihar ölüm səbəbləri siyahısında ikinci yerdə, yəni xərcəngdən sonra gəlir. Rəsmi rəqəmlərə görə, hər il 1 milyon insan intihar edir. Buradan tullansanız, 3-5 gün yad ediləcək, daha sonra il ərzində intihar edən o 1 milyon insandan birinə, yəni, statistikaya çevriləcəksiniz.
- Bəs bu barədə nə tövsiyə edirsiniz?
- Mən tövsiyəmi istəyəcəyiniz ən son insanam.
- Niyə elə deyirsiniz? Məncə siz insanı intihardan daşındıra bilərsiniz.
- Axı özüm də buraya intihar etməyə gəlmişdim.
- Belə de... Bəs sonra nə oldu?
- Niyə intihar etmədim? Çünki sizi gördüm. Siqaret çəkirdiniz. Tüstünü içinizə çəkiş tərzinizdən, Aya, ətrafa, hətta uzaqdakı itlərə baxışınızdan anladım ki,

deyəsən siz də mənimlə eyni yükü daşıyırsınız. İkimizin də intihar üçün təsadüfən bu yeri seçməsi maraqlı gəldi. Həm də itlərdən qorxurdum. Ona görə də, gəlib yanınızda əyləşdim. Siz isə mənə pencəyinizi təklif etdiniz.

- Elə bu? Artıq ölmək istəmədiniz?

- Qəribədir elə deyil mi?

- Yəqin ölmək üçün mənim qədər əsaslı səbəbləriniz yoxdur.

- Bilirsiniz, əslində kənardan baxanda və ya insanların özlərindən sorğu-sual edəndə elə bir təsəvvür yaranır ki, guya insanlar fərqli səbəblərə görə yaşayır və ya ölmək istəyirlər.

- Elə deyil ki?

- Məncə yox. Hər insanı yaşadan ümidir. Fərqi yoxdur ki, nəyə ümid edirsən. Ümidlərin heç olmasa bir dəfə doğrulubsa, yaşamağa davam edə bilərsən. Yaşayırsan, çünki sabahın, sabah olmasa belə gələcəkdəki günlərdən hansınınsa, indikindən daha yaxşı olacağına inanırsan. İntihar fikri isə ümid etməyə təqəti qalmayanların və sabahın bu gündən daha betər olacağına əmin olanların ağına gəlir.

- Dediklərinə həqiqət var. Ancaq bunları bilmək intihardan başqa seçim etməyə kömək olmur.

- Bilirsiniz, aşağıda oturub Aya baxarkən düşündüm. Görəsən, bir də nə vaxt belə böyük olacaq? Parlaqlığı elə indiki kimi olacaq, yoxsa daha az? Yaşasam, Ayın başına gələnlərdən xəbərdar olacağam? Bir vaxtlar deyirdilər ki, Ayda mehmanxanalar tikiləcək. Nə vaxtsa, o mehmanxanaların heç olmasa fotolarını görə biləcəyəm? Bəlkə də başım o qədər qarışacaq ki, başımı qaldırıb göy üzünə baxmağa, baxsam belə, bu qədər təsirlənməyə fürsət tapmayacağam. Bu sualların cavabını öyrənmək istəyirəm. Mən bu Ayı bir daha görmək istəyirəm. Havanı ciyərlərimə çəkmək, sərin mehi üzündə hiss etmək və mənə üşüməyim deyə pencəyini təklif edəcək başqa adamlarla tanışmaq istəyirəm. Niyə intihar etməliyəm? Axı hər şeyi geridə qoymağın tək yolu intihar deyil. Biz insanların ən böyük problemi sahib olduğumuzu zənn etdiyimiz şeylərə bağlanmaqdı. Bir də gözümüzü açıyıq ki, onlar bizim sahibimiz olub. Qarşıdakı ruhsuz, qəsvətli daş bloklara bax. Ölmüş şəhərə bax, üzərində durduğumuz bu nəhəng baş daşında yaşamaq üçün gecə-gündüz işləyən insanları düşün - bəlkə də ölümlərinə səbəb olacaq avtomobilə sahib olmaq üçün hər çətinliyə dözənləri. Çoxu da həyatından məmnun deyil. Məmnun olmamalarının səbəbi də sahib olduqları və sahib olmaq istədikləridi. Axı bunlarsız da yaşaya bilərik. Mən Günəş boylanmadan öncə başqa bir yerə və başqa bir həyata doğru yola çıxacağam.

- Haraya? Bütün dünyada eyni zibil deyil?

- Haradasa oxumuşdum. Səhv etmirəmsə, 1994-cü ildə Los Ancelesdə zəlzələdən sonra işıqlar sönür. Küçəyə tökülən şəhər sakinləri polisə zəng edərək göy üzündə

qərribə, işıqlı buludlar olduğunu deyirlər. Sakinləri təccübləndirən qərribə buludlar əslində südyolu qalaktikası imiş. Başa düşürsən, bu nə deməkdir? Hələ o dövrdə belə elektrik üzündən insanlar içində yaşadıkları qalaktikanı görməkdən məhrum ediləblər. Biz qaranlıqdan qaçarkən işıqdan kor olmuşuq. Bu isə deməkdir ki, gediləcək yeri təyin edəndə işıqlı yolu seçmək həmişə yaxşı nəticələnmir. Biz elə bilirik ki, yaxşı yaşamaq bol səyahət etmək, bahalı geyimlər geyinmək, hansısa uğurlara görə heykəlciklər almaq, küflənmiş pendiri avtomobil qiymətinə təqdim edən restoranlarda yemək yeməkdir. Fərqi də deyilik ki, bunları özümüz üçün əldə etmək istəmirik. Bunları istəyirik, çünki ətrafımızdakı insanların diqqətini çəkmək, onlardan üstün olduğumuzu hiss etmək və bəlkə də sevilmək istəyirik. Mən də belə idim. İndi anlayıram ki, sevgini heç kimdən yox, özümdən gözləməliyəm. Bundan sonra etdiklərim, həyatım insanlar üçün uğur hekayəsi olmayacaq, çünki artıq xoşbəxt olmaq uğurlu olmaq deyil. Gərək xoşbəxt olduğumu sübuta yetirəsən, İnstagramda bir neçə foto paylaşaraq. Mən isə bundan çox yoruldu. İndi mənə yalan vədlər verməyən, avtomobillərin quşların səsinə boğmadığı, Vay-Fayın heç bir əhəmiyyət daşımadığı yerlərə gedəcəyəm. Özüm üçün ən böyük uğuru qazanacağam, xoşbəxt olacağam.

- Bəlkə sənə qoşulardım. Ancaq cibimdə 1 manatım var. Səncə bununla necə yaşaya bilərəm?

- Gəl gedək, cibimizdəki son pulla çaxır alaq və yeni günəşi başı dumanlı qarşılayaq.

- İndi onsuz da başım dumanlıdı.

Arada harasa şütüyən avtomobillərin səsi olmasa, insan şəhərin dərin yuxuya getdiyini düşünə bilərdi. Amma hamı yatmamışdı. Hündür binalardan birinin üstündə iki nəfər var idi. Bir müddət söhbət etdilər və sonda əl-ələ tutub yavaşca aşağı endilər. Ay hələ də parlaqlığını qoruyur, bu halı ilə hansısa səhnəyə diqqət çəkməyə çalışan proyektoru xatırladı. Şimalda isə hərəkətlilik var idi. Qapqara buludlar səfərə çıxmış atlılar kimi sürətlə çapırdılar. Çox keçmədən Ayın üzünü örtməyə başladılar. Ay isə Dünyanı izləməyə mane olan bu qara pərdələri səbrlə qarşıladı. Buludların arasında arada şimşəklər gözə çarpırdı. Deyəsən, səhər gözünü yağışa açacaqdı.